

Κρατικές ενισχύσεις: η Επιτροπή εγκρίνει κυπριακό πρόγραμμα ύψους 7,75 εκατ. ευρώ για τη στήριξη ορισμένων παραγωγών γεωργικών προϊόντων στο πλαίσιο του πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 2022

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε κυπριακό πρόγραμμα ύψους 7,75 εκατ. ευρώ για τη στήριξη ορισμένων παραγωγών γεωργικών προϊόντων στο πλαίσιο του πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Το πρόγραμμα εγκρίθηκε βάσει του [προσωρινού πλαισίου κρίσης](#) για τις κρατικές ενισχύσεις, το οποίο εκδόθηκε από την Επιτροπή στις [23 Μαρτίου 2022](#) και τροποποιήθηκε στις [20 Ιουλίου 2022](#) και στις [28 Οκτωβρίου 2022](#), βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), αναγνωρίζοντας ότι η οικονομία της ΕΕ αντιμετωπίζει σοβαρή διαταραχή.

Το κυπριακό μέτρο

Η Κύπρος κοινοποίησε στην Επιτροπή, βάσει του προσωρινού πλαισίου κρίσης, ένα πρόγραμμα ύψους 7,75 εκατ. ευρώ για τη στήριξη ορισμένων παραγωγών γεωργικών προϊόντων στο πλαίσιο του πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

Στο πλαίσιο του μέτρου αυτού, η ενίσχυση θα λάβει τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων.

Δικαίωμα υπαγωγής στο μέτρο θα έχει ο γεωργικός τομέας, και ιδίως οι παραγωγοί γεωμήλων, φυλλοβόλων δένδρων, λαχανικών και αυγών, καθώς και ορισμένες αναγνωρισμένες οργανώσεις και συνεταιρισμοί.

Το πρόγραμμα αποσκοπεί στον μετριασμό των οικονομικών επιπτώσεων της τρέχουσας γεωπολιτικής κρίσης και στην εξασφάλιση επαρκούς ρευστότητας για τους επιλέξιμους δικαιούχους προκειμένου να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το κυπριακό πρόγραμμα συνάδει με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο προσωρινό πλαίσιο κρίσης. Ειδικότερα, η ενίσχυση i) δεν θα υπερβαίνει τις 250 000 ευρώ ανά δικαιούχο και ii) θα χορηγηθεί το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το κυπριακό πρόγραμμα είναι αναγκαίο, κατάλληλο και αναλογικό για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους, σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο προσωρινό πλαίσιο κρίσης.

Σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή ενέκρινε το μέτρο ενίσχυσης βάσει των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις.

Ιστορικό

Το [προσωρινό πλαίσιο κρίσης](#) για τις κρατικές ενισχύσεις που εγκρίθηκε στις [23 Μαρτίου 2022](#) δίνει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να κάνουν χρήση της ευελιξίας που προβλέπουν οι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων με στόχο τη στήριξη της οικονομίας στο πλαίσιο του πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

Το προσωρινό πλαίσιο κρίσης τροποποιήθηκε στις [20 Ιουλίου 2022](#), προκειμένου να συμπληρωθεί η [δέσμη μέτρων ετοιμότητας για τον χειμώνα](#) και σύμφωνα με τους στόχους του [σχεδίου REPowerEU](#).

Το προσωρινό πλαίσιο κρίσης τροποποιήθηκε περαιτέρω στις [28 Οκτωβρίου 2022](#) σύμφωνα με τον πρόσφατο κανονισμό σχετικά με παρέμβαση έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών της ενέργειας ([κανονισμός \(ΕΕ\) 2022/1854](#)) και την πρόταση της Επιτροπής [σχετικά με νέο κανονισμό έκτακτης ανάγκης](#) για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών φυσικού αερίου στην ΕΕ και την κατοχύρωση της ασφάλειας του εφοδιασμού εφέτος τον χειμώνα.

Το προσωρινό πλαίσιο κρίσης προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων:

- **περιορισμένα ποσά ενίσχυσης**, υπό οποιαδήποτε μορφή, για επιχειρήσεις που πλήττονται από

την τρέχουσα κρίση ή από τις επακόλουθες κυρώσεις και αντίμετρα έως το αυξημένο ποσό των 250 000 ευρώ και 300 000 ευρώ στον τομέα της γεωργίας και στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας αντίστοιχα, και έως 2 εκατομμύρια ευρώ σε όλους τους άλλους τομείς·

- **στήριξη της ρευστότητας υπό μορφή κρατικών εγγυήσεων και επιδοτούμενων δανείων.** Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και υπό αυστηρές διασφαλίσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν στις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας του τομέα της ενέργειας για τις δραστηριότητες διαπραγμάτευσης δημόσιες εγγυήσεις που υπερβαίνουν κάλυψη 90 %, εφόσον παρέχονται ως μη χρηματοδοτούμενη χρηματοοικονομική ασφάλεια σε κεντρικούς αντισυμβαλλομένους ή εκκαθαριστικά μέλη·
- **ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των υψηλών τιμών της ενέργειας.** Οι ενισχύσεις, οι οποίες θα μπορούν να χορηγηθούν υπό οποιαδήποτε μορφή, θα αποζημιώνουν εν μέρει τις επιχειρήσεις, ιδίως τις πλέον ενεργοβόρες, για το πρόσθετο κόστος λόγω των έκτακτων αυξήσεων των τιμών του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας. Το ποσό της μεμονωμένης ενίσχυσης μπορεί να υπολογίζεται με βάση είτε την προηγούμενη είτε την τρέχουσα κατανάλωση, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να διατηρηθούν τα κίνητρα της αγοράς για μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και για τη διασφάλιση της συνέχειας των οικονομικών δραστηριοτήτων. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν στήριξη με μεγαλύτερη ευελιξία, μεταξύ άλλων και σε ιδιαίτερα πληττόμενους ενεργοβόρους τομείς, με την επιφύλαξη διασφαλίσεων για την αποφυγή υπεραντιστάθμισης. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις δυνατότητες στήριξης για υψηλές τιμές ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της μεθοδολογίας για τον υπολογισμό των ποσών των μεμονωμένων ενισχύσεων, είναι διαθέσιμες [εδώ](#)·
- **μέτρα για την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.** Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν προγράμματα για επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων του ανανεώσιμου υδρογόνου, του βιοαερίου και του βιομεθανίου, της αποθήκευσης και της θερμότητας από ανανεώσιμες πηγές, μεταξύ άλλων μέσω αντλιών θερμότητας, με απλουστευμένες διαδικασίες διαγωνισμών που μπορούν να εφαρμοστούν γρήγορα, ενώ παράλληλα θα περιλαμβάνονται επαρκείς διασφαλίσεις για την προστασία των ισότιμων όρων ανταγωνισμού. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη μπορούν να σχεδιάσουν προγράμματα υπέρ συγκεκριμένης τεχνολογίας, η οποία χρειάζεται στήριξη ενόψει του συγκεκριμένου εθνικού ενεργειακού μείγματος·
- **μέτρα για τη διευκόλυνση της απανθρακοποίησης των βιομηχανικών διεργασιών.** Για την περαιτέρω επιτάχυνση της διαφοροποίησης του ενεργειακού εφοδιασμού, τα κράτη μέλη μπορούν να στηρίξουν επενδύσεις με σκοπό τη σταδιακή κατάργηση των ορυκτών καυσίμων, ιδίως μέσω του εξηλεκτρισμού, της ενεργειακής απόδοσης και της μετάβασης στη χρήση ανανεώσιμου υδρογόνου που βασίζεται στην ηλεκτρική ενέργεια και πληροί ορισμένες προϋποθέσεις. Τα κράτη μέλη μπορούν είτε i) να θεσπίσουν νέα προγράμματα βασισμένα σε διαγωνισμούς είτε ii) να στηρίξουν απευθείας έργα, χωρίς διαγωνισμούς, με ορισμένα όρια όσον αφορά το μερίδιο της δημόσιας στήριξης ανά επένδυση. Θα προβλεφθούν ειδικές συμπληρωματικές προνομιολογίες για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, καθώς και για λύσεις ιδιαίτερα υψηλής ενεργειακής απόδοσης και
- **μέτρα που αποσκοπούν στη στήριξη της μείωσης της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας,** σύμφωνα με τον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2022/1854](#)·

Τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων είναι επίσης δυνατόν να χορηγούνται κατά περίπτωση, υπό όρους: i) στήριξη των επιχειρήσεων που επηρεάζονται από υποχρεωτική ή εθελοντική περικοπή χρήσης αερίου, ii) στήριξη για την πλήρωση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης αερίου, iii) μεταβατική στήριξη περιορισμένης διάρκειας για τη μετάβαση σε περισσότερο ρυπογόνο ορυκτό καύσιμα, μόνο αν γίνονται προσπάθειες ενεργειακής απόδοσης και αποφεύγονται φαινόμενα εγκλωβισμού, iv) στήριξη της παροχής ασφάλισης ή αντασφάλισης σε επιχειρήσεις που μεταφέρουν αγαθά από και προς την Ουκρανία και v) στήριξη για μέτρα ανακεφαλαιοποίησης όταν η εν λόγω στήριξη της φερεγγυότητας είναι αναγκαία, κατάλληλη και αναλογική.

Οι ελεγχόμενες από τη Ρωσία οντότητες που υπόκεινται σε κυρώσεις θα εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής των εν λόγω μέτρων.

Το προσωρινό πλαίσιο κρίσης περιλαμβάνει ορισμένες διασφαλίσεις:

- **αναλογική μεθοδολογία:** θα πρέπει να υπάρχει σύνδεση μεταξύ του ποσού των ενισχύσεων που μπορούν να χορηγηθούν σε επιχειρήσεις και της κλίμακας της οικονομικής τους δραστηριότητας και της έκθεσης στις οικονομικές επιπτώσεις της κρίσης·
- **προϋποθέσεις επιλεξιμότητας:** για παράδειγμα με τον ορισμό ως ενεργοβόρων χρηστών των επιχειρήσεων για τις οποίες η αγορά ενεργειακών προϊόντων αντιστοιχεί είτε i) τουλάχιστον στο 3 % της αξίας της παραγωγής ή του κύκλου εργασιών τους το 2021· είτε ii) τουλάχιστον στο 6 % της αξίας της παραγωγής ή του κύκλου εργασιών τους κατά το πρώτο εξάμηνο του 2022·

και

- **απαιτήσεις βιωσιμότητας:** τα κράτη μέλη καλούνται να εξετάσουν, χωρίς να εισάγουν διακρίσεις, τη θέσπιση απαιτήσεων σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος ή την ασφάλεια του εφοδιασμού κατά τη χορήγηση ενίσχυσης για πρόσθετες δαπάνες λόγω των εξαιρετικά υψηλών τιμών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας. Επιπλέον, οι δικαιούχοι ενισχύσεων άνω των 50 εκατ. ευρώ για πρόσθετες ενεργειακές δαπάνες υποχρεούνται να υποβάλουν στη χορηγούσα αρχή σχέδιο στο οποίο θα προσδιορίζεται ο τρόπος με τον οποίο θα μειώσουν το αποτύπωμα άνθρακα της ενεργειακής τους κατανάλωσης ή θα εφαρμόσουν άλλα μέτρα για τη διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος ή της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού.

Το προσωρινό πλαίσιο κρίσης θα ισχύει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 για όλα τα μέτρα. Για να υπάρξει ασφάλεια δικαίου, η Επιτροπή θα αξιολογήσει σε μεταγενέστερο στάδιο την ανάγκη παράτασης.

Το προσωρινό πλαίσιο κρίσης συμπληρώνει τις ευρείες δυνατότητες των κρατών μελών να σχεδιάζουν μέτρα σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις. Για παράδειγμα, οι κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις επιτρέπουν στα κράτη μέλη να βοηθούν τις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν ελλείψεις ρευστότητας και τις επιχειρήσεις που χρειάζονται επείγουσα ενίσχυση διάσωσης. Επιπλέον, το άρθρο 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να αποζημιώνουν επιχειρήσεις για τις ζημιές που προκαλούνται άμεσα από έκτακτες περιστάσεις, όπως εκείνες που προκαλούνται από την τρέχουσα κρίση.

Πέραν τούτου, στις [19 Μαρτίου 2020](#), η Επιτροπή ενέκρινε προσωρινό πλαίσιο υπό τις συνθήκες της πανδημίας του κορονοϊού. Το προσωρινό πλαίσιο για την COVID τροποποιήθηκε στις [3 Απριλίου](#), [8 Μαΐου](#), [29 Ιουνίου](#), [13 Οκτωβρίου](#) 2020, [28 Ιανουαρίου](#) και [18 Νοεμβρίου](#) 2021. Όπως είχε ανακοινωθεί τον [Μάιο του 2022](#), το προσωρινό πλαίσιο COVID [δεν παρατάθηκε](#) πέραν της ορισθείσας ημερομηνίας λήξης της 30ής Ιουνίου 2022, με ορισμένες εξαιρέσεις. Ειδικότερα, τα μέτρα στήριξης των επενδύσεων και της φερεγγυότητας μπορούν ακόμη να τεθούν σε εφαρμογή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023. Επιπλέον, το προσωρινό πλαίσιο COVID προβλέπει ήδη ευέλικτη μετάβαση, υπό σαφείς διασφαλίσεις, ιδίως για τις επιλογές μετατροπής και αναδιάρθρωσης χρεωστικών μέσων, όπως δάνεια και εγγυήσεις, σε άλλες μορφές ενισχύσεων, όπως άμεσες επιχορηγήσεις, έως τις 30 Ιουνίου 2023.

Η μη εμπιστευτική εκδοχή της απόφασης θα δημοσιευθεί με αριθμό υπόθεσης SA.104833 στο [μητρώο κρατικών ενισχύσεων](#) που περιλαμβάνεται στον ιστότοπο της Επιτροπής για τον [ανταγωνισμό](#), αφού διευθετηθούν τυχόν ζητήματα απορρήτου. Οι νέες δημοσιεύσεις αποφάσεων για τις κρατικές ενισχύσεις στο διαδίκτυο και στην Επίσημη Εφημερίδα αναρτώνται στο [Competition Weekly e-News](#) (εβδομαδιαίο ηλεκτρονικό δελτίο για τον ανταγωνισμό).

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το προσωρινό πλαίσιο κρίσης και τα άλλα μέτρα που έχει λάβει η Επιτροπή για την αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων του πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας είναι διαθέσιμες [εδώ](#).

IP/22/6985

Members of the college said:

Το εν λόγω πρόγραμμα ύψους 7,75 εκατ. ευρώ θα δώσει στην Κύπρο τη δυνατότητα να στηρίξει τους παραγωγούς ορισμένων βασικών γεωργικών προϊόντων, όπως τα λαχανικά και τα αυγά, που αντιμετωπίζουν επί του παρόντος σημαντικές ελλείψεις ρευστότητας λόγω της κρίσης.

Αρμόδιοι επικοινωνίας:

[Arianna PODESTA](#) (+32 2 298 70 24)

[Nina FERREIRA](#) (+32 2 299 81 63)

[Maria TSONI](#) (+32 2 299 05 26)

Ερωτήσεις του κοινού: [Europe Direct](#) τηλεφωνικά [00 800 67 89 10 11](#) ή με [ηλεκτρονικό μήνυμα](#)